

MEIE MATS

NR. 22

1921

Tallinn, Harju t. 45
Ilmub 2 korda kuus

19 aastakäik, August, 6
Üksik nr. 10 marka

Eesti iseseiswad sotsid III. internatsionaalis.

„Eesti töölised, tulge siia! Ainult siin kaitstakse teie kasusid kõige paremini, seltsimehed!“

Waikiwad seinad.

M. B. Höhenofen'i kriminaal-romaan.

(2. järg.)

Waremalt oli Dietmar Geper Berliini lõunapoolses osas lugupeetud kaupmees, ent tal puudus juurlinnalastele omane elamus. Nii nagu ta wanade mööblitükkide külge seotud oli, mis kunagi temal mõrvoja lunastuseks olnud, nii oli ta ka ärilisel wanamoeliseks jäänud, mille tõttu tema rikkus peale naise surma, kiirelt kahanes.

Nüüd oli Dietmar Geper wana, muredest murtud mehike, kel puudus igasugune tahtejõud saatuselõõkidele wastupanemiseks; ta pettus elust, jama kui elu kord temast pettunud oli.

Midagi ei olnud talle möödunud ajast järele jäänud, peale wana majakraami ja tütrekefe.

Kaua oli Geperite abielu lasteta jäänud, kui waga nad ka wiimaseid ei igatsenud; ja alles siis, kui Geper leidis, et uued jõud tugewamad olid temast, sai mõlemate südamesoow täidetud. Neile sündis tütar; ent sünnitamisel suri ema.

Ja Liisa nägi, kuis kahwatas ta wanemate hiilgus seltskonnaski. Ta oli 19-aastane, sõit-rasilmaline, ruugjuukseline, sirge ja sihwaka kehaga neiu.

Waeftel elas ta isaga wana Berliini kitsas kõrwaluulitsas, wäikses kahetoalises korteris, mis läbi kiltaste akende wäljaawadet Spree peale pakkus. Spreed ihkas wanamees alati näha, see oli juba lapsesõlmes tema kujude ilma täitnud.

Nii küündusid ta pilgud ka praegu Spree tumehallidesse woogudesse.

Liisa Geper kumardas end sügawamalt näpu töö üle, mida ta kuhugi ärise tegi ja sel wälja saadud wäikese sisjetulekuga isale toetuseks oli.

Ja, kes waikides aqnaft wälja wahtis, astus eemale ja algas kaeblikult:

„Täna tuleb ta oma raha nõudma. Ent ma ei wõi seda temale mitte anda. Siis wõtab ta mult wiimase. Ta ütles juba, et kauem enam ei oota.“

Liisa Geper ohkas.

„Ma ei oleks pidanud temalt mitte raha wõtma, ei oleks tohtinud oma nime allakirjutada, aga kes oleks meid siis hädast wälja aidanud?“

„Dykhoff pettis sind; ta nõudis liig kõrgeid protsentisid, kuna ta seda teha mitte poleks tohtinud.“

„Ma ise pakkusin talle, wastasel korral poleks ma raha saanud. Nii on tal täieline õigus, oma tagasi nõuda.“

„Ta ootab weel.“

„Ei — ei! Ja, kui ja — kui ja teiseti mõtleks, teisiti talitaks, teisiti otsustada wõiksid.“

Kui ta öeldud sõnade peale wastust ei saanud, kuna Liisa weel ägedamalt töötas, algas wanamees uuesti:

„Ta on seda mitu kord korranud; wõla kingib ta meile, annab meile awara korteri elamiseks,

ja iga sinu soowi täidab ta, kui ja talle oma „ja“ sõna annab. Ja halb see ei oleks; ta on ju rikas.“

„JAKE, ära piina mind, ma ei wõi teda kunagi armastada.“

„Armastus ilmub hiljem, ilmub alles abielus: Mis tead sina sellest? Armastus ei ole ikka nii, nagu seda romaanides kirjeldatakse.“

„Ma ei wõi mitte! Tunnen hirmu, kui ta mulle ainult ligineb; mul tundub siis, kui läheneks mulle madu. Ma — tunnen wastikust, wiha — ja see ei wõi ju armastuseks muuta. Ta on paha inimene.“

„Ta teeb sind rikkaks — ja muredel on siis alatiseks lõpp.“

„Parem juba nälgida!“

Wiimased sõnad ütles ta sosinal.

Järgnes sügaw waikus.

Dietmar Geper käis mõned korrad edasi-tagasi, siis jäi ta Liisa ette seisma:

„Ta wõtab meilt wiimase.“

„Olgugi nii.“

„Sa oled kuri.“

„JAKE!“

Oli hädahüüd, appikutse piinatud südamest, mis walu pärast kokku kifub, mis halastust palub.

Aga wana mees, muredest tallatud näoga, kuhu kuri saatus juba sügawad waluwaod sisse ajanud, ja mis nüüd iga uue hända ja õnnetuse hirmu ees wärises, ei kuulnud kaastundmust nõudwat palwet; ta ois waid wõimalusi wiletsusest pääsemiseks.

„Kui ja tänulik oleksid! Sest ainult sinule pühendanin oma elu! Ja sina wõid kõik ümber lükata! Sa ei näe minu waewadest küürdunud wälga, ja ei mõtle minu peale, sest — sest et sa kedagi armastad, kes sulle midagi pakkuda ei wõi. Ainult tänulikku meelt, kui sul seda oleks —“

Ja suust walusat süüdistust kuuldes laskis Liisa töö langeda.

Näojume oli haiglaselt kahwatu, näis, kui oleks wiimane werepiisk sealt kadunud.

Käed lebasid nõrgalt kõrwal, sõrmed rusikasje surut.

„Ja, ja kui minu süda lõhkeb —“

„Murtud südamega ei sure keegi, küll aga hända ja wiletsuse kätte.“

„Sa nõuad seda?“

„Kui sul kaastundmust on —“

Ta hingas sügawalt.

„Kuidas tahad!“

„Liisa!“

„Kui tema mind nõuab ja sind selle hinnaga igasugusest puudusest päästab, siis saab ta minu „ja“ sõna, et sina oma tüdart tänamatuses süüdistama ei peaks.“

„Liisa, siis on kõik jälle hea! Sa ei pruugi siis enam tööd teha, kõik sinu soowid leiawad täitmist, ja wõid ennast ehtida.“

„Ja — ja,“ kõnelesid ta huuled masinlikult, kuna ta mõtted kufagil kaugel ümbereksisid; ta

wajus istmele, laskis käed rüppe langeda, kuna pilgud klaafistust tühjust puurisid.

Kas ta isa sõnadest aru sai?

Ta kordas ainult:

„Ja — ja!“

Ta andis oma sõna, et mitte tänamatuks jääda.

Kes küsis ta südame järele?

Isa oli enesega rahjul.

Aga tema?

Ja raskem seis tal veel ees.

Peale lõunat, Tunninäitaja näitas neljandat tundi; Eisa muutus rahutuks, kui esimene kellatöök kajas, leidis ta ettekäände kodust lastekumiseks.

Isa oli nüüd valmis igat ta soovi täitma. Kiirelt sammus ta trepist alla, läks pooljookstes läbi õue kitsasse uulitsasse ja pööras siis sammud — Spree poole, mis siit tumeda soonena läbi roomas.

Ainult mitte hiljaks jääda; see mõte kihutas teda kiirusele.

Siin kohtas ta wähe inimest.

Ent warsti tuli nähtawale kogu, keda ta wististi otsis, sest tema põskele ilmus tume puna.

Tulija oli pikk, tiseda kaswuga, walgejuukeline noormees. Wäike mokahabe ehtis ta nägu.

Mõlemad käed sirutas ta neiuks juba kaugele wastu.

„Eisa! Ometi näeme jälle üksteist ja jälle nii lühike aja ainult! Millal läheme jälle qelju rannale õhulose ehitama?“

Tema hääl warises; ent ta ei pöörand selle peale tähelepanu; ta sai wastuse, halwema kõigest:

„Jalgi enam, Ewald. Kõik — kõik on nüüd mööda, ja wiimast korda oleme siin koos.“

Ta haaras neiu oma käte wahel.

Wiimaseid sõnu kuuldes lähendas teda veel enam:

„Mis on siis juhtunud, et sa nii meeleheitel oled?“

„Siin näewad meid inimesed!“

„Tule! Seal puuhoowis wõime segamatult lobiseda.“

Ja seal jutustas neiu, mis juhtunud, kuidas ta isale sõna andnud, kellegi teise abikaasaks saada, kuidas ta kohusetunde ees oma südamesoowid maha surunud.

Pisarsilmil lõpetas ta:

„Ma ei wõinud teistiti. Pean ma isa wande oma peale kutsuma? Pean sõnakuulmata, tänamata laps olema, kes oma isa wiletsusse tõukab, oma õnne pärast? Ma pidin ära ütleva.“

„Eisa! Ma ei wõi sinu isa süüdistada, ei tohi tema üle kohut mõista, sest ta on elatanud, ta on palju kannatanud. Aga tema, Herbert Dykoff, see wereimeja, kes kõige waesemalt veel wiimase riisub, peab sind wabaks lastama. Ma nõuan talt seda!“

„Sina!“ Järgnes lühike, kibe naeratus, nagu see sünnib meeleheitel. „Kas sa seda juba kahe päewa eest ei katjunud? Ja wastas ta sulle?“

Mehe käed tõmbusid rusikasse, ja siinal, läbi hammaste sõnas:

„Sul on õigus seda mulle meele tuletada. Ma põgenesin ta eest, olin argpüks. Ent see ei kordu enam. Ma wannun, et ta sind enam nõudma ei tule.“

Naisterahwas katkestas teda:

„Seda ei täida sa mitte. Herbert Dykoff on tugewam —“

„Ei! Nüüd mitte enam! Enne, kui ta veel kord sinu järele haarab, enne kui ta sind õnnetuks teeb, peab — peab ta —“

Ta waikis; ent ta alati rahuline pilk ilmutas kindlust ja tahtejõudu.

„Jäta wiha! Jäta sarnased mõtted! Meie peame paenduma selle alla, mis meile määratud on.“

„Ei, ma wannun sulle, ta ei ilmu enam.“

„Kui heameelega usuksin seda.“

Ja ärkasid jälle lootused parema tulewiku peale.

IV.

„Sa ei puuduta kohwi, wõileibu. Mille peale sa jälle mõtled?“

Isa häälest kõlas murelikkus; nad istusid kehwalt kaetud teelaua juures.

Eisa waikis filmapilgu, wõttis ennast kokku ja sõnas siis taha:

„Ei ole söögi-ist.“

„Nii oli see eila õhtu, nii — eila hommiku. Sa pead sööma!“

„Ma ei wõi mitte!“

Ta tõusis istmelt, koristas laua, ilma et toitu puudutanud oleks; ta sammus taha, nii et kuulda ei olnud, millal ta toast lahkus ja jälle tagasi tuli.

Dietmar Gejer sammus aga piinawa rahutusega toas edasi-tagasi; ta tegi enesele etteheiteid, miks ta tüdart fundinud oli, mille tõttu wiimane praegu hirmsasti kannatas, nii et see temasegi juba möödus. Ent elatanud iseteaduwuse ja kangkaelsusega, kõneles talle sijemine hääl, et ta astunud sammuga õnne majasse toob. Temale, kes puuduses ikka sügawamale langenud, tähendas rikkus — õnne.

Ja selle omanik oli Herbert Dykoff.

Kas wõis õnn teistfugune olla, kui mureta elu ja teadmine, et igat oma soowi täita wõid?

Ent nende mõtete juures otsisid ta silmad arglikult Eisa näojooni; talle näis kui oleks Eisa kõhnemaks jäänud, nagu oleks wiimase filmade ümber tumedad warjud asendund, nii näis see talle nüüd.

Ikka tugewamaks muutus nõue sellest kõneleda, mis mõlemite mõtteid äärmiselt waldanud oli.

„Ta ei tulnud!“

Eisa nikutas waewalt pead; ent waikust kartis wana Gejer kõige enam.

„Ta pole midagi kirjutanud, sõnagi teadustand. Miks ta ära jääb? Kord tuleb ta ometi tagasi ja nõuab oma raha. Seda ta ei unusta.“

Lisa mõtted wiibisid armsama juures, keda ta nüüd unustama pidi, sest et saatus seda tahtis.

Tema oli töotanud, et ta kõik selleks teeb, et Herbert Dykhoff enam tagasi ei tule; et ta nõuab temalt seda.

Kahe päewa eest sündis see.

Ja Herbert Dykhoff ei tulnud enam.

Oli see ainult juhus? Wõi oli Ewald Romingen tõesti oma töötuse täitnud. Ükskord oli ta ju juba Herbert Dykhoffi juures käinud, et sellelt Dietmar Geyeri wõlatajumise tähtaja pikendust paluda. Seekord ajas Herbert Dykhoff ta uksest välja.

Kas Ewald nüüd rohkem mõitis.

See näis nii, sest nõudja ei ilmunud enam ehk teda küll tund tunni järele oodati.

Nii olid mõlemate mõtted ühe ja sama isiku juures. Ehk Dietmar Geyer seni küll oma sõnade ja küsimiste peale kostust ei saanud, algas ta weel kord:

„Wast on ta asja teiseti mõtelnud ja sinu

See lõikas Lisale noaterana südamesse; peale lõunat enne nimeatud ööd, töötas Ewald Romingen asja nii juhutada, et Herbert Dykhoff enam oma nägu ei näita.

Kuidas wõis Lisa praegu just selle mõtte peale tulla?

Ta tõmbas käega üle otsaesise, nagu tahaks sealt midagi eemale pesetada.

„Case mia loen!“

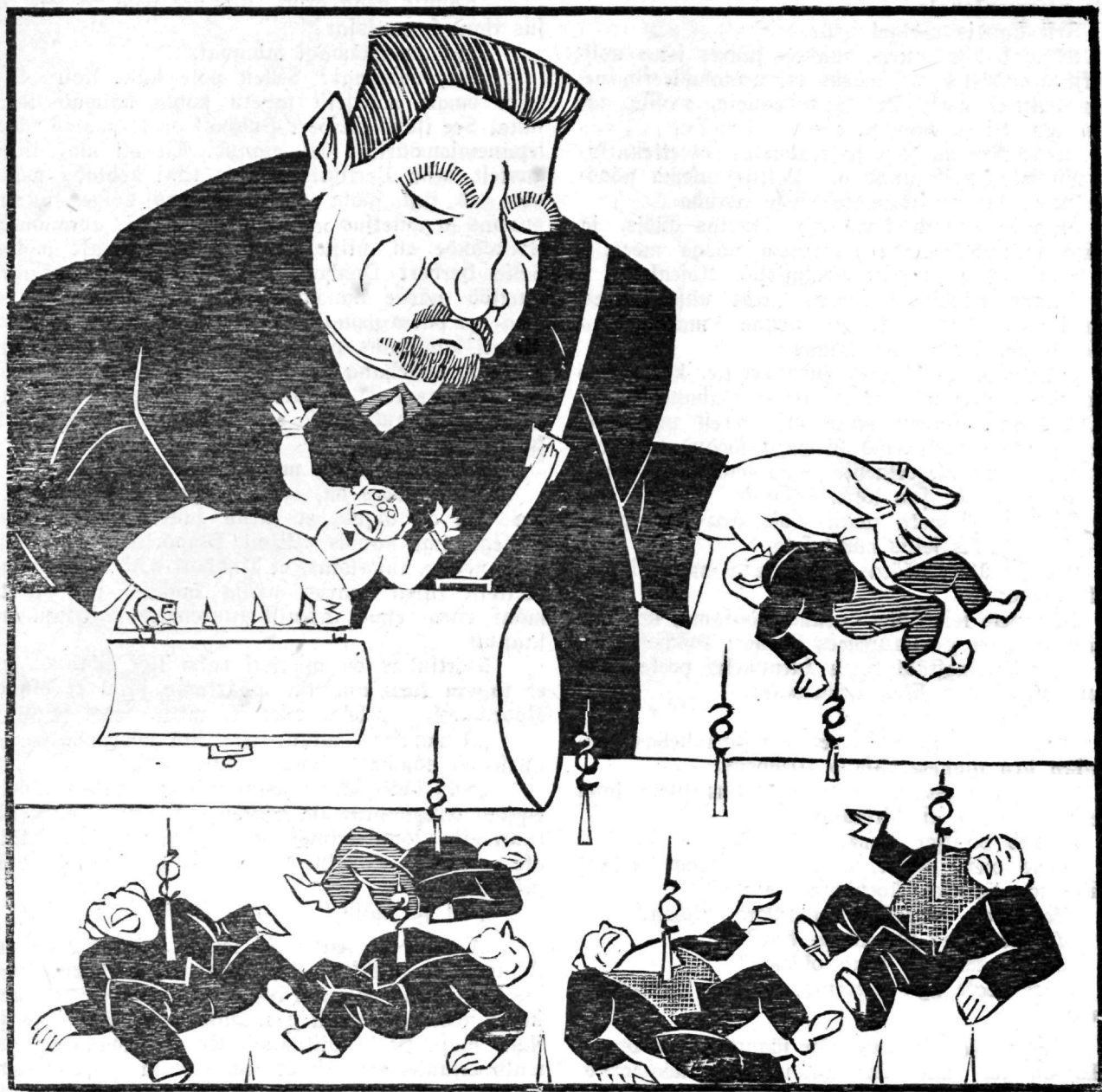
„Siin! Siin on — nagu oleks teda kättemaks tabanud, nagu oleks siin kõige halastamatum wiha walitsenud.“

Nende sõnadega ulatas ta lehe Lisale. Ägedalt haaras wiimane selle, ta silmad jooksid üle ridade.

Sealt luges ta jurnu tapmisest, jäledusest kuidas kuritöö korda saadetud: kõik üksikasjad olid üles kirjutud, leidmisest kuni kohtuwõimude uurimiseni.

Siis olid weel toimetuse märkused juure li-

RIIGIWARASTE KOLLEKTSIOON.

Kohtuminister Reichmann: „Üks eksemplaar teisest ikka haruldasem! Tõesti teist niisugust kollektsiooni ei ole terwes ilmas! Ja kontroll toob igapäew uusi juurde... Aga — nõudmist selle kauba peale ei tule kusagilt!“

käed pekswatele oimudele; püüdes end waigistada. Ja kuulma pidi ta, kuidas ta isa elawalt edasi-tagasi sammudes seletas:

„Tingimata on kuritöö kättemaksmise wihas korda saadetud, paljude ja meie eest. Võib olla, ei leia nad mõrtsukat kunagi. Mina — mina ei annaks teda kunagi üles, sest ta on ühe mao kahjutaks teinud.“

Ja Lija ei võinud wabaneda nimest, kelle pärast ta nüüd wärises, kelle pärast ta hirmu tundis.

Aga võib olla, ei olnud see kõik mitte õige? Võib olla? — —

Ja selle külge aheldas ta lootused.

V.

Tumedalt tungis päike läbi awara saali uduhallide akna eesriiete.

Kiwilaua, walge lina all lamas furnukeha. Teise laua juures seisis kohtu arst, kes furnu juures kohtulikku uurimist tahtis alustada; ta proo-

wis arstiriistu ja pani siis kirisesdes surnu kõrwale marmonlauale.

Arst kandis walget põlle.

Kõrwal, ühe nurgalauakeste juures istus kohutikirjutaja, kellel ülesandeks oli protokolleerimine, kuna politsei ülem Dr. Frankenstein, toolile na jates sigaretti põlema süütas.

Teenija astus sisse ja teadustas, et ettekutsitud tunnistajad ilmunud on. Politsei ülema nõudmise pealt lasi ta wiimased sisse astuda.

Ilmusid emand Ringstädt, mustas südis, ja walkja terawhabetemega punetawa näoga mees.

Mõlematele järgnes komisjar Rosenhain.

Emand Ringstädt peatas aralt ukse juures, tema hirmunud pilk langes walge marmorlauo peale, millel surnukeha lamab.

Politsei ülem lähenes surnukehale, kõrwaldas walge lina, selle näo pealt, nii et wabanesisid pea, kael ja õlad. Surnu nägu oli werest puhastud, seda selgemalt wäljenesid kirwega löödud haawad. Üks haaw läks üle otsaesise ja parema silma; ninakuu oli lõmastud; suu lõhki raiutud.

Ainult habemeta nägu wõis ära tunda; ka tihe pruun juuks seisis muutusetu.

Politsei ülem pööras küsimusega emand Ringstädti poole:

„Tunnete teie felles surnus sedasama, kes teie majast leiti, on see kaupmees Herbert Dykhhoff?“

Emand Ringstädt heitis surnukeha poole kiire pilgu, pööras siis silmad kõrwale:

„Ja, ja see on tema!“

„Hea! Kirjutage alla, et teie surnukehas oma üürniku ära tunnete. Isand Wendrill.“

Teine tunnistaja astus uudishimuliselt laua lähedusse; tema ei hirmund.

„Isand politsei ülem?“

„Teie olete agent ja teil on isand Herbert Dykhhoffiga ärilised ühendused olnud?“

„Ja, meie töötajame mõnikord ühiselt.“

„Tunnete teie surnukeha ära?“

„See peaks küll tema olema?“

„Teie peate aga seletama, kas teie surnukeha tunnete.“

„Näost pole küll palju üle jäänud; tema pruun juuks on see küll; ka muudu tema näojooned. Ja silm on sama wärwi. Habemeta oli ta ka.“

„Teie kinnitate siis, et see teile tuttaw kaupmees, isand Dykhhoff on?“

„Ja, ja see ta peab olema, kuna ta pealegi Dykhhoffi korterist leitud.“

„Kirjutage sinna alla!“

Peale allkirjade andmist saatis teener nad jälle wälja.

Kohtuarst algas tegewust. Ta kumardas pea surnukeha juure ja dikteeris sekretäärile üksikuid andmeid.

Politsei ülem ühes komisjariga sammusid kõrwaltuppa, seal istus esimene toolile, süütas sigari ja sõnas:

„Olete teie ajalehest hommikust teadaannet lugenud?“

„Muidugi mõista, isand politsei ülem.“

„Kaunis kena otsus. Kas see pole ka teie otsus isand komisjar?“

„Seal on mõndagi tabawat.“

„Hm, mõndagi? Sellest pole küll. Kõik. Ma lasin omale politseist tapetu kohta käiwad aktid tuua. See isand Herbert Dykhhoff on tõepoolest tähelepanemiswürilist äri ajanud. Ta oli üks niisugustest, keda Berliinis kaunis tihti kohtada wõib, kes end just sinna poetawad kus kõige suurem puudus ja wiletsus walitseb, et seal siis abiandmise ettekäände all, niisugustest nende wiimase wõtta. Selle Herbert Dykhhoffi wastu olid juba mitmed kuritöö märke kandwad tegurid kuhjand, nii et

da iga päew wangistus oodata wõis, kui ta mitte ise nii kahjutaks poleks tehtud. Poleks ta praegu mitte surnukehana arsti noa all lebanud, siis oleks ta arwatawasti eeluurimise all olewa wangina Moabiitis olnud. Selle eest hoidis teda tema mõrtsukas.“

Ent komisjari mõtted olid laiali.

„Arusaadaw on, et ta paljude wihaalune oli. Ka see on õigus, et surnu suuri rahajummasid enesega liigi kandis. Agent Wandrieek, keda teie wast nägite, tunnistas, et Dykhhoff kord ühekorraga neliteist tuhat marka wälja maksis. Ka oli ta mõni päew enne tapmist suuremaid rahajummasi saanud.“

Mõrtsukas on wististi raha ligi wõtnud, sest et tapetu toas ainultki wäärtasja järel ei olnud. Nädrameelne poleks wististi mitte seda teinud.“

„Arwamisest, nagu oleks siin nädrameelne tegutsenud, tõmbasin kohe kriipsu läbi.“

„Siis jääb järele waid wõoras, kellest tapetu emand Ringstädtile ise kõneles, ta oleks Dykhhoffile tingimata lõpu teinud, kui wiimane sõjariistata oleks olnud. Tapetu on ise nende jälgede peale juhtinud.“

„Nii see näib!“

„Tänini ei tea meie temast rohkem, kui et tal walkjad juuksed olid; korter nr. 26 üürnik teadis tunnistada, et wara hommiku umbes kella 4 aeg keegi noormees maja ees edasi-tagasi hulkunud ja ikka maja poole piilunud. Ta kirjeldas seda ka walkjasjuukstega, nii et seal ühe ja sama isikuga tegemist oli. Selle mehe peate teie leidma isand komisjar! Olete teie korteri perenaise juba ülekuulanud?“

„Muidugi mõista, isand politsei ülem; tema kõneles mulle sedasama.“

„Kas ta noortmeest weel üksikasjalisemalt kirjeldas?“

„Ja! Pika kaswuga, wäike mokahabe ja sinised silmad. Ja walkjad juuksed muidugi.“

„Sellega peaksite teie ju midagi kätte saama. Püüdke kinni nimetud noormees ja ühes temaga on teil ka mõrtsukas püütud.“

Komisjar kehitas õlgu ja küsis:

„Ent kui arwataw isik mõrtsukas oli, miks liikus ta peale kuritöö kordasaatmist weel maja ümbruses?“

Wähe trööstitult wastas politsei ülem:

„Mikspärast? Mikspärast? Seda ma ei tea. Wast oli ta midagi maha unustanud. Ehk tahtis ta järel waadata kas tegu juba päewawalgel.“

Kommissar kehitas õlgu ja waikis.

Ägedamalt jätkas Dr. Frankenstein:

„Ainult esimesed muljed kuritöö juures olid saladustlised. Nüüd näib see asi mulle väga lihtne, nii kui ajalehed seda kirjeldasid. Wangistage kahtlusafone noormees, püüdkite talt teada, kas ta tapetud wiiklas, waadake kas tal raha ligi, siis seigub kaebtuse kinnitus ja iga kohus otsustab, — hüüdlane.“

Läbirääkimisi katkestas kohtu arsti ilmumine.

„Juba walmis?“

„Muidugi, isand politsei ülem.“

„Ja tagajärg? Toepoolest on mõtetu selle järele pärida. Tapetu haawad on nii hirmsad, et waewalt kahelda võib.“

Kohtu arst tõstis tihedad kulmud kõrgele, plakutas kord sõrmega ja wastas:

„Minul ei ole kahtlust. Ent mis mina tean, imestab teid seda rohkem.“

„Kuidas? Muidugi mõista, on siin werejookse või löök pähe surma põhjus.“

„Ei! Tapetu on ära kihwtitud.“

„Mis? Ära kihwtitud?“

Politsei ülem ja kommissar hüüdsid seda kui ühest suust ja astusid arstile lähemale, kes naerdes käsa õõrus:

„Ja, ja, jeda imestust ma ootasingi. Leidjin ta sissikonnast kihwtituse jäljed; ka südame juures olid need tunda; üksikasjalisemaid teateid võite lugeda protokollist. Tapetu on kihwtituse tagajärjel surunud ja just ühe kangema ja nimelt, Tjankali läbi, jeda oli seal nii palju, et surm silmapilk jargnema pidi.“

„Aga haawad ja käsikirwes?“

„Ka nende üle võite protokollist üksikasjalisemaid teateid saada; mina uurisin lõpulikult wälja, et peale kihwtituse surma alles kirwehaawad löödud. See Herbert Dykshoff oli juba surunud kui teda purustati.“

Kuulajad wahetasid imestanult pilke.

„Kas siin eksitus võimalik pole?“

„Ei! Teadus ei peta.“

Kommissar waatas tardunult oma ette, kuna ta sõrmedega oma punakat habet näppis; ta ei küsinud midagi; ta näis oma mõtetega tegewuses olewat.

Politsei ülem ütles oma imestuse ja arwamise otsekohse wälja:

Ei leitud ju klaasi, kust feest ta joonud oleks. Siin pole edaspidist peatuspunkti.

Kohtu arst seletas kõige suurema rahuga:

„Mõrtsukas kõrwaldas kõik, mis surma põhjust oleks wõinud awalikkuse ette tuua.“

„Ent kui ta oma õhvari juba kihwtiga surmas, miks on ta surnukeha weel kirwega nii pööraselt purustanud?“

„Seda ma ei tea,“ wastas arst. „Selle peale

wastata pole ka minu üllesanne. Ent ma tegin kindlaks, et surm kihwtituse tagatisel tulnud.“

Politsei ülem pööras end kommissari poole:

„Muidugi mõista! Mõrtsukas tahtis wõimalikult suurt segadust sünnitada, ta tahtis need jaladused ette seada. See kõik on lõpuks väga lihtne. Uskuge mind, see walgejuukseline noormees on kuritöö kordasaatja. Ainult keerulisemaks, segasemaks tahtis ta asja muuta. Ent mina ei lasse ennast niisuguste kõrwalasjade läbi eksitada.“

Kommissar Rosenhain kehitas õlgu:

„Ma ei tea mitte. Arwata võib nii mõndagi.“

„Ah, mis, teie olete niisugune saladuste otsija. Külge haarata! Kinni wõtta! Ma olen kindel, meie tunneme mõrtsukat juba.“

(Järgneb.)

—o—

Söögimajas.

Kellner: „Millega wõin teid teenida?“

Reisija: „Olge head lubage üks lõuna...“

Kellner (ruttu wahetele): „Wäga hea, silmapilk.“

Reisija: „Pidage, siis weel üks pudel limonaadi ja 25 klaasi.“

Kellner (arusaamatult): „Miks herrad nii palju klaase soowivad?“

Reisija: „Ma arwan, et see sugugi palju ei ole, kahtlane on, kas leian nende hulgast ühte puhast, millest juua kõlbaks.“

Kellner (peale söögi): Toob arwelehe (Wene-aegne lüh — rub. — kop.) 250 rub.

Reisija: (sõnalausumata) Maksin arwe soweti rahas kinni ja läheb rahulikult oma teed minema.

Kellner (peab reisija kinni): „Wabandage herera, see raha ei ole maksew.“

Reisija (minnes): „Kirjutatud on...“

Nip—Näp.

—o—

Vinnawolikogus.

Juhataja: „Sellepeale waatamata, et kokorras jeda ette pole nähtud, pean ma üüriseadust farnasel wiisil hääletama.“

Ewl. (üle ukse kartlikult sisse piiludes): „Kwoorum ei ole koos.“

Juhataja (sekretäärile): „Olge head lugege kõik wolinikud üle.“

Sekretäär: „Kas need kah, mis seal wõre taga ja wangimajas on?“

Juhataja: „Lõpetan koosoleku.“

—o—

Segadus.

„Ptui! — Pagan wõtku, mis see tähendab, juba kolmandat marka kleebin kuwäärile, aga ikkagi neelan ta alla.“

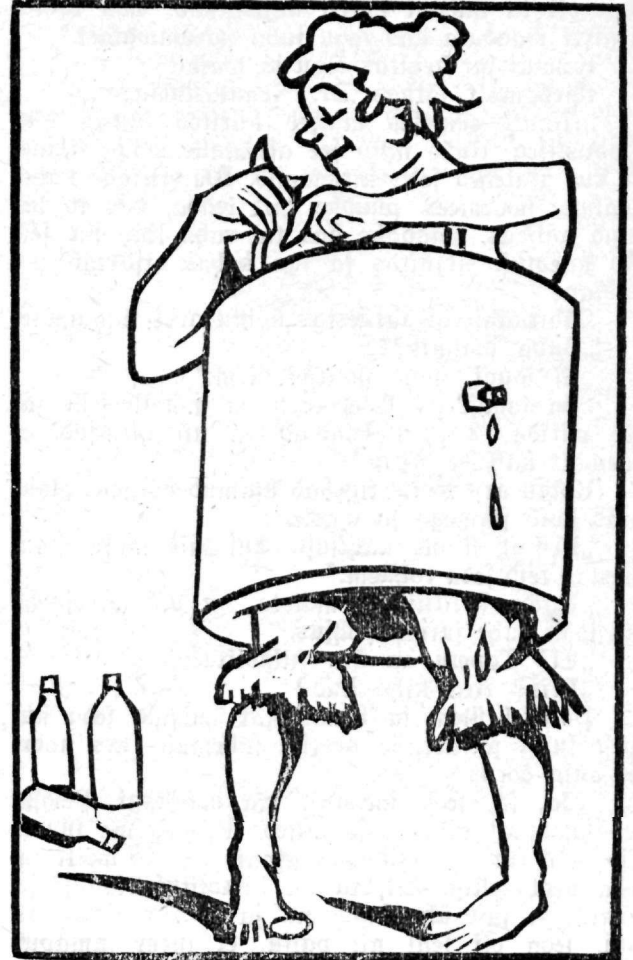
—o—

LÖBUSOIT SOOME.

(Ajakohane draama 4 pildis.)

I. Soomlastele waja ka Eesti „hüwa pirti“ külakostiks wiia. Et aga kadedad tolliwalwurid seda heameelega ei näe, siis waja weidi maskeerida. Kõige pealt walame „weekindlasse“ kübarasse paar liitert...

II. Siis seame paariliitrilise reserwuaari kleidi alla...

Uus Ajandus wanale pühkepildile.

Professor: „Põllumajanduskeemia hiiгла edufammude juures wõidakse warsti sõnnikuportsjoni terve põllu tarwis westitasku pista.“

Maamees: „Arusaadaw, ja järgmisel suwel lõikus teise westitasku!“

*

Tarwitaja: „Wiimased sigarid, mis Teie mulle olite annud, pole midagi wäärt — mida enam ja kasti põhjale läheneb, seda halwemaks lähebwad.“

Kaupmees: „Teil on ju alati millegi üle nuriseda. Pöörake karp ümber ja hakake altpoolt peale, siis muutuwad nad ikka paremaks!“

Restoraanis.

Restoraanis lõunat süües hoopleb keegi isand, et ta kõik teab ja kõigega, mis siin maakeral, walmis saab.

Juuresolijatest tahab keegi teda pilgata ja küsib:

— „Aga ütlege mulle, kas on siis midagi, millega teie hakkama ei saa?“

— „Oi, miks mitte. On noid asju kah.“

— „Näituseks?“

— „Näituseks ei saa ma kuidagi seda lõunaportsjoni kinni maksta.“

E. Ridaõpe.

Kerge seletus.

Opilane: „Mida siis nimetatakse walmiks?“

Opetaja: „Walm on see, kui, näituseks, eesfel rebasega niisama räägib, nagu mina sinuga.“

III. Ka lillekimbusse võib ühe mõistliku parvepoisi ära peita!

—o—

Wõist.

Kord kurat jumalale küsaskäigu tegi.
Ta'd saatma ilmus warjeteedest „näitlejate vägi.
„Aut kunsti jumalale „nautimiseks“ anda,
maa peale taewalistest „nime“, kuuljust kanda.
(Sest ilmaliku rahwa silmad läinud lahti,
ei „kunsti rüwetajail“ elamiseks maa peal andnud
mahti.)

Ja jumal õnnestades laulu, mängu kuulas.
Tal' tundmus enneolemata hinge hoowas...
— „Wist „rumal külaskäik“ me' ljal meeldib väga,
nii inglid mõtlefid.

Ent wakiswad aga...
Paar silmapilku laulule end jumal andus,
siis südames kui merihaigus tundus.
Ta wihkas oksalise wembla wõttis
ja wõdrad, sarwikuga põrgu poole küütis...
—ti.—

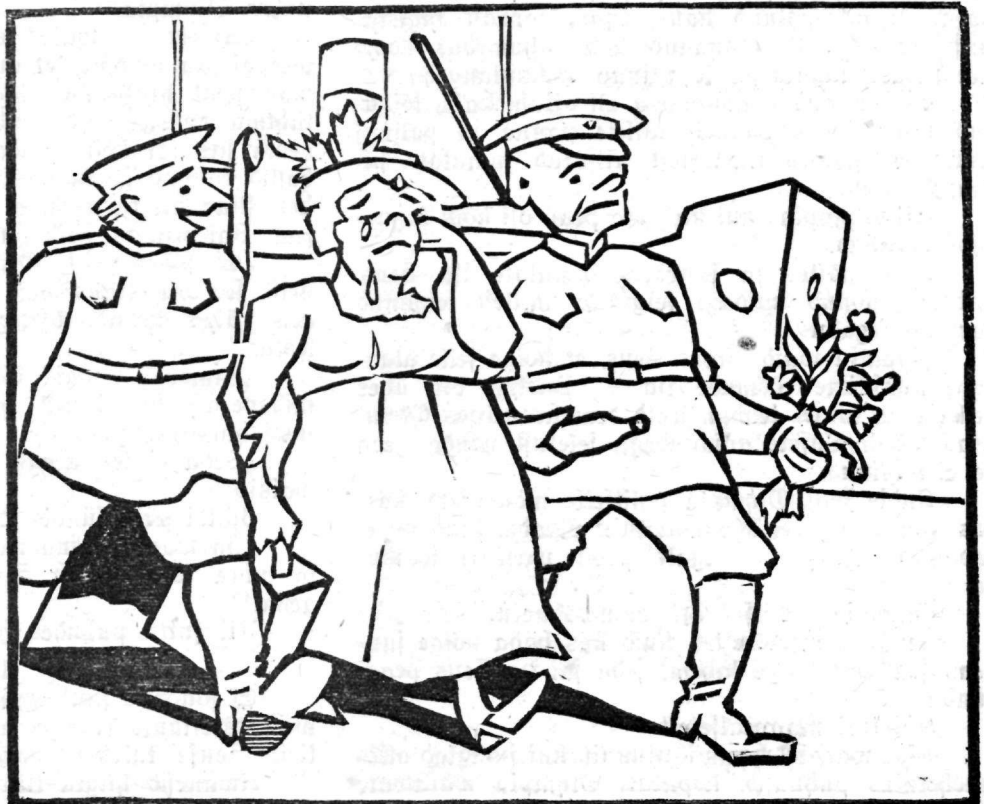
—o—

Esimene küsimus.

Em a (poega äratades): „Ants=poju, tõuse üles,
koolimaja põleb.“

Ants (silmi õõrudes): „Kas õpetaja on juba
ära põlenud?“
—rifus—

—o—

IV. Tolliwälwuritel on
aga head ninad, nad
wiiwad daami lõbu
reisile ... Batareisse.

Bachuse mõju.

I.

Kunstiliste rõõmujookide isa, geniaalse Bachuse otsaesisel lebas juba kauemat aega sügaw mu-rejoon.

Jäljetult kadus tõine rõõmupäik.

Imestasiid Olympias jumalad, nähes oma, alati wallatud kelmi wenda, tumedas, raskes meele-olus; ja waldas neidki ajameessus; ent kõndisid jumalad kui raskuse warjud Olympia tänawaid mööda, olles wõõrad teistele ja waenlased enestele.

Ei julgend ükski neist wend Bachust küsimus-tega tülitada weel wähem trööstida, ja kuidas wõisidki nad teda trööstida, kui tundmata oli kur-buse põhjus.

Olympias walitses sügaw waikus.

Ent arwasid maa pealsed:

„Jumalad on furnud!“

Kuid warsti tungis wõlwide kohalt tume mü-rin! Ja jahmatasid inimesed leinast tungis waid südameteni tuline säde lootusest.

„Ülewast kostawad hääled!“ Tähendab:

„Jumalad elawad!“

Müristaja oli sõjajumal Mars. See salalik, tujukas hiiglane murdis painawa rahu, algas te-gewust.

Ja said maapealsed warstigi tunda kurja ju-mala walju kätt. Tuhanded inimloomad uinutati igaweseks.

Rikkalik oli sõjajumala saak; tema truu ümar-daja „furn“ polnud kaua enam jarnast hiigista-mist näinud; ta kuiwanud kehja ahwardas koor-mawa töö tagajärjel lõpulikult kokkulangeda.

Ei leidunud maakamara all aitasi, kuhu lõiga-tud saaki oleks wõidud tallele panna ja paljugi mädanes, jaades ületligiselt niisutud jumalate sil-mapisaratest.

Nii Olympias kui ka maa peal, oli kõik tagur-pidi pöördud.

Küll mõttes ja juurdles jumalate isa Zeus, ent ei jõudnud kuidagi selgusele, millest tekkinud jarnane segadus.

Niipalju waid aimas Zeus, et kõige selle alga-taja kunstliste rõõmude isa — Bachus oli, ühes sellega ka ainus teadja, kuid demokraatlisel Olym-pias wägiwaldsete abinõudega seletust nõuda, seda ta ei tohtinud.

Andis küll Olympia politseile määruseid, käs-kis jumalate järel kõwa walwet pidada, kuid see ei aidanud midagi, — igalt poolt wastati waiku-fega.

Olympia politsei oli teguõimetu.

Zeus oli meeleheitel, kuid kus häda kõige suu-rem, seal abi kõige lähem, seda sai ka Zeus peagi tunda.

Abi tuli maapealsetelt.

Uhes warasel hommikutunnil, kui jumalad alles unehõlmas puhkasid, koputati Olympia warawate pihta.

Uksehoidja õerus uniseid silmi, awas waate-akna ja küsis:

„Kes julgeb rikkuda kõrgete jumalate une-rahju nii warasel hommikutunnil?“

„Mina see olen! Iks juude, üks ous Jibrea miis!“ kostis warawa tagant, kõrge tenoor. „Ta han reekma kange Zeusege.“

„Kannata silmapilk!“

„Hea kill!“

Waateaken lükati kinni. Uksehoidja sammud kaugenesid. Juut jäi ootama.

Lühikeste waheaja järele kuuldusid jälle sam-mud. Uksehoidja tuli tagasi, silmapilgu pärast pöö-rati lukuangus wõtit. Waraw awati.

„Astu sisse!“ käskis uksehoidja.

Juut ei oodanud teist ütlemist ja kergel jalgel lipsas warawa wahelt Olympia territooriumile.

Uksehoidja tallutas juuti Olympia waikwaid tänawaid mööda Zeuse palee poole.

Esimene mulje, mis juuti waldas oli — imestus.

Imestas juut toredaid tänawaid nähes, mis sätendasid kullast ja ahnest kiirgasid mehikeste sil-mad.

Weel enam imestas juut, kui ta pungis sil-mad asjata äriblokaadisi otsisid — neid polnud siin ainustki. Sellest järeldas juut, et siin äripi polegi.

„Aimer — wai!“ hüüdis imestund juut, „mil-lest saama kill rikkaks, see Olympia rahwas, siin ainustki eri ei olema, ei ühtgi ausat kouplust.“

Ja seletas uksehoidja juudile, et maa peal walitsew spekuleerimise töbi sundis sulguma äri ukjed Olympias.

„Aimer — wai!“ ehmatas juut, „mina just pidipgi siia rendima, et awada üks aus gescheft, sest maa peal kiusatama taga sii Jibria rahwas; ja tahtma peksta keik juuded Balestiinas, kus te-gema siis eri keik juuded, nii imeiad lapsed. Kui hallid rougad ja kus silliperast i' olema ihtki lah-keet ostiat, kis tarwitama sii ous kaup ja siis surema seal Balestiinas keik juuded nelgä!“

„Ei sõber juut, Olympias ära kõnese sõnagi ärist, see wihastaks meie isa Zeusi, on ta ju mõnda aega ühes kodakondsetega kõige halwemas mee-leolus.“

„Aimer — wai! Temal halb tuju olema ja mikskerast siis temal halb tuju olema?“ küsis uudishimuline juut.

„Seda ei tea keegi peale Bachuse, kuid tema waikib.“

Juudi pähe sündis idee.

„Ja waata, mina teap kill, mis wiga jumalail ja mina seda reegib Zeusil ja keik reemjaks te-gema!“

Nii juttu puhudes jõudsid nad Zeusi paleesse.

II.

Ei jõudnud juut ruumis, kuhu ta ootama jäeti, weel täielikult ringigi waadata kui äkilme kella tirin Zeuse tulekut teatas.

Awanesid hiigla tiiwuksed ja sisse astus wal-ges kuues käskjalg.

„Kõrge walitseja käsib sind ette astuda!“

„Oleme kuulnud!“ wastas juut, käskjale ees sügawat kumardust tehes ja sammus selle järele.

Hülgawas troonisaalis, kõrgele toolile istus Zeus. Suitsetas pikawarrega piipu, mida mustajuukeline naisori wahetpidamata uue tubakaga täitis.

Trooni alumisel trepiastmel oli ümmargune laud, mille peal hüigla tubakakott lebas. Tubakakoti külgi ilustasid suurte tähtetega kirjud read: „Hawanna — Osman“.

„Aimer — wai!“ imestas juut, „wegew kuningas iisti tubaki suitsetama!“ kuid imestuse awalduis ei kostnud Zeusile kõrwu.

„Kõnele waljem!“ käskis Zeus: „milles asi seisab?“

„Kõrge walitseja ja wegew kuningas,“ algas juut maani kumardades, „mina maa pealt kuulnud olen, et keik suured jumalad suure kurwastuse perast halliks lehwad ja mina wiil kuulnud olen, et wihane Mars sskandaali tegema!“

„Kes julle seda kõneles?“

„Aimer — wai! Kes kõneles, i' kiigi; ise sida tiadma, mina keik ette kuulma ja taha negema — teadma keik mis sünnib siin kõrges Olympias ja all maa peal.“

Koosolejate seast tulid kuuldawale imestushüüded.

„Miks tulid seda ütlemä, mis meie juba isegi teame?“ pahandas Zeus.

„Mina tahtma reemfaks tegema, keik kõrged jumalad, tahtma teile reeki see suur saladus, mis warjab Bachus!“

„Kõnele, räägi,“ hüüti mitmelt poolt.

„Wait!“ käskis Zeus ja juudi poole pöörates, sõnas:

„Kõnele inimene, milles seisab wiga ja kui sul korda lähed Olympiat jälle rõõmsaks teha, luban julle ühe soowi mida ise palud!“

Ja kõneles juut:

„Kõrge käskija, Bachus kurb olema selleperast, et maa peal kiilati kord ära „wiinamüük“, tema jüngrid jätwad ta waha, sellepärast ta kurtma ja kurb olema. Aga wegew sõjajumal Marsi töö olema, et tema hirmfäs wihäs tapma inimesi ja lastma neid üksteist tapma ja kui nemad joowad Bachuse reemu jookke, siis nimad tapma mitte inam korralikult ja siis sünnib üks segane geseheft!“

Kuulajate hulgas kuuldus pahandus. Bachus tõstis pead, tema silmad wälkusid ja kuri pilk riwas Marsi.

Ka Zeusi otfaesine oli tume, end Marsi poole pöörates sõnas:

„Kuis julgesid seda teha Mars!“

Hüiglane Mars tõusis istmelt.

„Kõrge käskija,“ kõneles ta, „inimesi oli maa peal palju ja mida rohkem nad wend Bachuse jooki jõid, seda rohkem neid sai!“

Mars wätkis pilgu.

„Kas see ongi põhjuseks?“ küsis Zeus.

„Kuula mind edasi, kõrge käskija! Pahe ei seisnud selles, et inimesi palju sai, mida roh-

kem inimesi, seda rohkem ajawiidet. Marsi pale löi hülgama. „Wiga seisab selles, et Bachuse rõõmujoogi abil sigenud inimesed olid rumalad, nõrgad ja saamatud, ent niisugusti pole minul tarwis ja sellepärast äritasin neid korrapärastele tapmisele, et kaoks maakera! „inimloomade“ miniatüürid!“

„Ja wõitsid sa midagi?“ küsis Zeus.

„Wõitsin! Esiteks wähenes niisuguste inimeste arw tuntawalt ja teiseks keelati, nagu seda juut tõendas Bachuse jook, see waid nõrgestab inimesi!“

„Marsi kõne Zeusi ei rahuldanud.“

„Lubamata on omawoiti tarwitada, silmapilk lõpetad sa sõjamängu, ja sina,“ kõneles ta juudi poole pöördes, „lähed maa peale ja teatad, et Zeus käsib tapmise lõpetada ja wiina ärid awada!“

Juut kumardas, lähenes uksele, jäi aga sinna peatama, näis kui waewaks teda mingisugune soow, sest wahetpidamata tammus mehike ühe jala pealt teise, kuna ta käed imelisi tiirusi tegid ja juu mälettes kui neelates midagi.

Zeus silmas seda.

„On sul weel midagi südame peal mu poeg,“ küsis ta juudi poole pöördes.

Aimer — wai! On kill! Kõrge walitseja keskis mind mitte soowima.

„hea küll, ütles milles see seisab?“

„Ma tahtma siin Olympias üks eri awada, minul ous kowp olema, peenike riie ja magus sulhkur!“

„Su soow saab täidetud, kuid riie ja sulhkurt meie ei waja, aga...“ ta peatas ja pööras Bachuse poole:

„Sina mu poeg said kannatada, nüüd palu ka sina midagi!“

„Kõrge isa, luba et awan Olympias wiinaäri, sest mu wennad, õed on kurwad ja...“

Kuuljate hulgast kostsid neelud — „ja kuula, isa Zeus,“ jatkas Bachus, „nad on jänus ja tahaks juua!“

„Su soow saab täidetud.“

Juut ei lahkunud weelgi.

Sügawalt kumardades lähenes Zeusi troonile ja sõnas:

„Aimer — wai! Mina ei tahtmagi awada sii iseseisew äri, waid luba mind olla ärijuhiks kõrge Bachuse kaupluses.“

Zeus kõneles Bachusega, see mikutas rahulolles pead, mille peale Zeus juudile sõnas:

„Olgu nii kuidas sa tahad!“

Ja sügawaid kumardusi tehes lahkus juut Zeusi juurest.

III.

Zeusi käsul awati maa peal piiritusemüük; maakondes, kus Zeusi käsule wastu punniti, häwitas Zeus rahega wiljad.

Piirituse keskäri juhatajaks Olympias oli juut.

Tellimisi oli palju. Juut waeneke higistas plaskusi lugedes, mehike luges päew-päewa kõrwas, hommikust õhtuni, ei jõudnud süiski lugemisega lõpule.

Ja rõõmsad olid jumalad peale Marsi; wiimane peale haledat läbikukkumist Zeusi ees, kaswatas südames wihajuri; teritas salaja tulimõõka, et parajal juhtumisel lagedale ilmuda ja häwitawat tegewust alata, pöörasemalt kui kunagi enne. Et kättemaksu päew kaugel põhnud seda teadis ta kindlasti.

Eeltööd algasid kohe, ja warsti kohtsid maa pealt esimesed helid häwinemise poole.

Maaailma riigid kubisesid kuritegudest; wargused, wõltsimised, altkäemaksud olid igapäewased asjad.

Ei läinud ühtegi päewa, kui Zeus maapealsetest radio teel teateid ei saanud waranduste raiskamisest usaldawates ringkondades.

Ka magada ei saanud Zeus, sest maapealset tuleleegid kütsid Olympia metall pöranda kuumaks.

Maa peal põlesid riikide waranduste aidad, milles küll muud ei peitunud kui tühjad seinad, sest warandused olid laiali kantud, ent nüüd häwitati waid lugemata kuritööde jälgi.

Igal pool loksas kuritegemus. Rikkalikult elasid waid Bachuse truud ümardajad restoraanide pidajad, nende saak oli suur.

Ka Olympia ei jäänud puutumata. Oli warajane hommikutund, jumalad suikusid wiinaunes.

Akitselt kajasid Olympia warawate pihita lugemata hoobid, warawad langesid hingedelt ja pöörase kirjaga tormasid maa pealt wäljakeidetud kurjategijad jumalate riiki, ja hirmsa kirjaga ruttasid Zeusi paleesse...

Awanesisid Zeusi silmad waid siis kui päewawalgele tuli juudi tegewus. Wiimane oli wõltsind ja sahkerdanud. Pööras kummuli piirituse waadid, uputas üle Olympia tänawad haifewa wedelikuga ja uppusid jumalad „Bachuse rõõmujoogi“ woogudesse.

Ja muigas Bachus, sest tema oli ainus elaw olewus Olympias.

Mars kadus jäljetult; ent mõni aeg hiljem kuuldusid maa pealt mürtjud, wäed leegid tõusid ja kogus Mars naerdes saaki — maaalustesse aitadesse.

Ent Bachus muigas — ta nägi weel kauge- male...

—Otti.—

—o—

Zoologia tunnis.

Kooliõpetaja: „Kes on teist elewanti näinud?“

Opilane (ühe elukutselise rahwasaadiku tütar): „Kas koduelewanti wõi?“

Kooliõpetaja: „Kas teil on siis kodus elewant kah?“

Opilane: „Jah, minu papat hüütakse koduelewandiks.“

Klassis üleüldine naer, mille puhul rahwasaadiku Mihkel Martna kõrges kogus arupärimisega esines, mida ka kristlik rahwaerakond toetas.

—o—

Kõige uuemad päewasündmused.

1. Pealinna turgude ülewaade.

(Kõige õigem, ajakohasem ja arusaadavam.)

1. Suurturg (Estonia man.)

Parema ilma tõttu on rahwaliikumine kaunis elaw, iseäranis on turul palju wäljamaalasi wäljamaa kaupadega tulnud; olgu nimetada: kihulased, ruhmulased, muhulased, jaarlased, hiidlased jne. Kaubeldakse kasuga ja kasuta.

Tehakse kaupa ja müüakse kaupa, nii nagu keegi sellest aru saab.

Tähtsamad ained ja nende hinnad:

Leib, ainult pätsi wiisi — küsida Riigikogust.

Noored kuked, elawalt, tuleb kohe riigi rahapajas ära keeta.

Munad, muidugi paar — peab tõeks tegema, kas ma mitte Riigikogu liikme kana munad ei ole?

Metsjänes, elawalt — peab ennast furnuks jooksuma.

Hapu piim — tuleb küsida „Abbu bim“, siis alles öeldakse hind.

Hapu koor — antakse sitroni koori, kui ei tea janti, et pead küsima „manti“.

Laua wõi — pead laua turule wiima ja proovima kas on lauawõi.

Köögi wõi — küsida sama turu ligidal olewalt linna köögist.

Worstid — pead nad enne ära söömist kõik linna terwishoiu politseise andma ja ise kõik kahjud kandma.

Hapud kurgid — tulewad wärskelt ära süüa.

Marjad (igasugused) — pead ühes wartega ära sööma, et mitte kõhutippe jääda.

Pirnid — ei ole weel walminud, on alles Riigikogus ja saate neid osawõtjil rahwasaadik Jaan Piiskarilt, nii et pikali jääte.

2. Täiturg.

Wäga hädaohtlik igale uudishimulisele, kuid tulinrikas tööpaik „absulladele“*.)

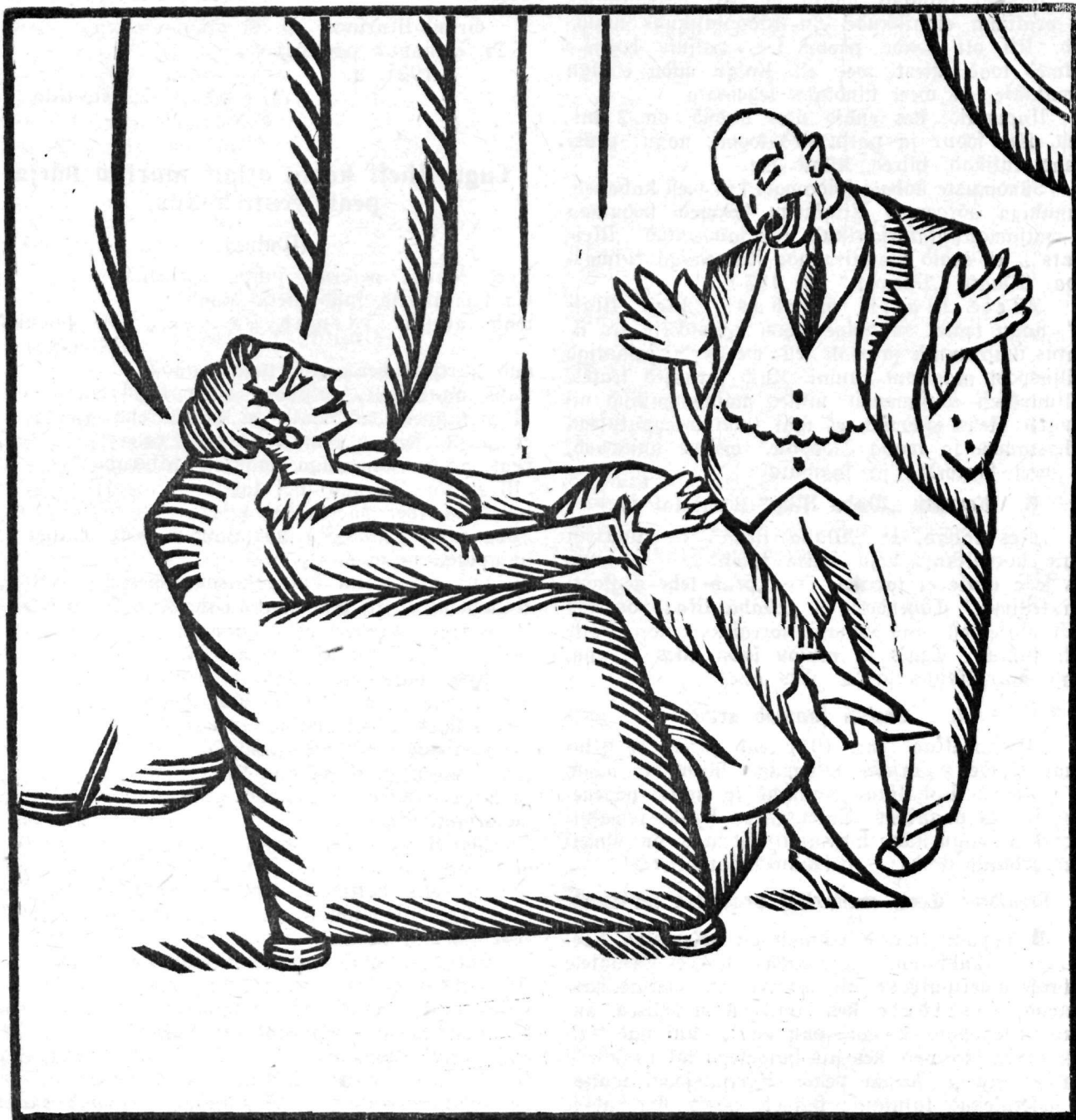
Kaubeldakse peaaegaltikult sisse „fikseerit“ asjadega, nagu: wiina tshekid, marja- ja seenekorjamise load, pääfetähed Riigikokku, wäljamaa wiisjad (wiisjad walmistakse wälisministeeriumi niinpuu koortest jne.)

Mainit asjade hinnad on niiwõrd tähtsad, et neid tähelegi ei panda, wäljaarwatud „wiisjad“, mis altkäemaksust wabad, kui sa neid weel saanud pole.

Lõpu ülesanne: Nimetet turul müüakse alati rohkem, kui ostetakse ja kasu on nii mitu korda suurem, kui mitu korda taju wähem, mis juures tasuta asjad kasuta antakse. Kui palju on täiturul wargaid ja warastet asje?

*) Absulla — Ioll kes teisi ja iseennast nõõrida mõistab.

Ajalehe teade. Juutide Palestiinasse koguja Salkind tuleb Eestisse juuta üles kirjutama, kes Palestiinasse tahaksid sõita.

— „Noh, herra Isakowitsh, kas Teie ka warsti Palestiinasse sõitma hakkate?“

Isakowitsh: „Oh, armas „freilen“, mis teep mina seal kõrbes ja liiwas ja neerib oma wendi. Meil Tallinna juudedel olep Eesti maa iks palju parem ja ilusam Palestiina.“

Kes selle ülesande wälja arwab, saab järgmistel Riigikogu walimistel sooja kohta pealt wäljarwatud ja sellele antud, kes selle ülesande wälja arwas.

Suure wihma ja tormi tõttu ei ole wõimalik täpipealset turgude ülewaadet sel korral anda.

Kilulinna, 27.VII.21.

Nip-Näp.

2. Weeuputus pealinnas. (Ehki kultuuriline edusamm.)

Rasked (kindlat kaalu ei tea) wihmajujud, on pealinna elanikkude elu hädaslikuks muutnud. Nii oli nende päewi sees paljusid hooncis mitmed toad täiesti wee all. Kahju mida esialgu arwatakse, on weel kindlaks tegemata.

Uppunuid, kes endid üles andsid, on 2 inimest, üks sõdur ja palju koduloomi, nagu: prusjakad, lutikad, hiired, kiskjad jne.

Sündmuste kohale sõidawad, kui wesi kahaneb, lennukiga kõrgemad Riigikogu liikmed, kodumaa ja väljamaa ajakirjanikud, (väljaarwatud „Meie Mats“), et endid wannitubade süsteemiga tutvustada. (Waata „Päewal.“ nr. 193.)

„Meie Matsi“ märkus: „Meie Matsil“, nagu teate, on kõige enam kaastöölisti ses ilmatius ilmaruumis ja peale selle weel erikirjasaatjad väljaspool maailma ruumi. Kuid sarnased teated, kultuurilijest edusammest, milles majaomanikud nii kaugele oleks jõudnud, et igat tuba weeuputusega puhastawad ja waba „looduse“ wanne annawad, on weel saamata ja saamata.

3. Korraliku „Waba Maa“ (kuulutab ise.)

„Kes tahab, et „Waba Maa“ 1. augustist peale korralikult koju kätte tuleb“... — „noh kes seda mitte ei tahaks,“ — „peab lehe aegsasti ära tellima.“ Tähendab, et „Waba Maa“ on üks neist ajalehtest, mis kunagi korralikult koju kätte pole tulnud? Ega's ta muudu luba alles 1. aug. peale korralikuks saada. Eks näe!

4. Seadki saawad aru?

„Waba Maa“ (nr. 191) teab rääki, et hiiu maal sigade punaseks minemine hirmasti maad on wõtnas. Kohalikud elanikud ja arstid põgenewad suure paanikas. Tulemas on sigade revolutsioon, mis nagu näha kommunistlikult laadi on. Ometi kord oodatud tund! — hõiskawad sotsialistid!

5. Üleüldine Eesti wabariigi praegune seisukord.

Wäljawaated Läänest on põlewkiwi kaewandusse kukkunud. Riigimetsade ülematele antakse ametipuhkust, nii kauaks, kui metsad kasvawad. Arstidele, kes riigikeelt ei mõista, antakse sellekohane komisjioon kaasa, kui nad haigete juure lähewad, kes siis haigetega läbirääkimisi peawad elu ja surma peale. Komisjiooni wälja ja sissetulekud tasutakse haigete poolt. Organiseeritakse kannustega õhupoliitsei, kes aeroplaanide korraliku rikkumiste ja kukkumiste üle walwawad; samuti ka „uskij susla“ kraawis olemit kindla sõiduplaani järele reguleeriwad.

Neil päiwil algab wälisministri poolt wäljakuulutet järjekorraline duell „Päewalehe“ ja „Waba Maa“ wahel, (waata „Päewal.“ nr. 193), mis wiimase poolt on inspireerit.

Pealtwaatajate hulgas on tuntud „Krõlowi karu“ ja „Postimehe“ tundmata ning arusaamatu ekspert.

Täpisealt algusest antakse peale duelli lõppu teada. Ootame põnewusega lõppu. Duellist oleneb, nagu räägitakse, meie wabariigi edaspidine seisukord.

Grand-Marinas

25. heinakuu päewal.

1921. a.

Nip-Näp.

—o—

Lugu ühest kaela otsast murtud härja peast eesti kodus.

(Walm.)

Kord jõukal pereisal juhtus õnnetus: Ta künnihärja susid metsa kandsid; waid ainult „sarwedega pea“, (see toiduks kõlbmata)

nad kurtjal' peremehel tagas' andsid. Laks naabritele mehikene häda kaebama: „Kes tunneks nõidumist ja wõiks ehk aidata, et „peale“ here uus waid kasvaks taha heal arstil kamaluga maksan tasuraha!“ „Mis tühja kurdad ja,“ tal leidlik naaber naeratades ütles:

„Pea ühes sarwedega karjalaudas hoiu küttes ja nuuma wiljaga, nii uus tal' kaela külge kasvab kehja; ei lugu olegi nii pääsemata paha!“ — Mees farka naabert usub wiimati, teeb „pea'ga“ nii kuis teda käsiti: — Kõik palad paremad tal' ette kannab, — Ent perele waid õlgi toiduks annab.

On nälgas lapsed, naine, wanemad ja nurisewad nälginud teenijad; sest wesi'eem ei engm alla lä'e, ja tühja kõhuga ka igawiku pikkune on orjani'eks päew. — Ja sügisel kui wili wäljalt toodud, on „härja pea“ kord jälle suured joodud: — tal' ette kottidega kantaks puhast wilja! — „Eha kasvab wiimati, peast kere wärske wälja!“ Weel loodab peremees.

— Ent pere, eluloomad, nõrkemas on näljas! — Ja kahklema lööb wiimaks peremees, kui tühjus wastu naerab sarwedes kõik kariloomad lõppenud on nälga, ent „here kasvamis“ ta jugugi ei märka. Waid „härja pea“ toiduks antud wili, on kaonud kuhugi, kui pimedusse kadund wari. Läeb jälle naabri poole häda kaebama, ja sõnab nii:

„On häda ometi! Ma palad paremad, pea toiduks ette kandsin ja perel' karjale waid wesi'eent ja hagantoiu andsin. Ei „härja pea“ weel keret tundagi!“ Hea naaber endal habemesse muigab: — ta wõõrast laudast wargilt wilja oma talu tarre kandis. Waid sõbrale häid sõnu tasuks andis,

ja küsis nii:

„Kas „härja peal“ ta kaela haavad kinni matsid, kui esimese saadu toitu ette andsid?“

„Oh!“ sõnab peremees,

„maat' seda unustasin täiesti!“ —

— „Kui nii!“ tal' õlgu kehitates

naaber vastu annab,

„Siis lugu pole imeks panna,

kõik toit vaid haawust

õnnikusse walgus alla!“

Opetusfõna.

Ei lagund astja sisse maksa wilja panna, tee mitte iwagi, sull' tagasi ei anna!

—Otti.—

—o—

Maaliitlaste maalt.

Maaliitlaste omawalitsus on leidnud, et „walla-kasfakal oma olemasolu otstarbest ja tähtsusest ega paljuist muist tähtsast asjust põrmugi arusaamist ei ole. Sellepärast aetakse kõik wahimehed mõneks nädalaks kooli, kus neile muu seas järgmiselt õpeaineis algõpetust antakse:

1) Altkäemaksu wõtmises. Et paljudel wahimeestel sel ajal veel „tehnikat“ puudub ja nad sissekukkumise eest garanteeritud pole, loeti selle teadusharuga tutvustamine wahimehele esimese järgu wajaduseks. Opetuse andjateks on tähtsamad eriteadlased kutjutud, kes oma õpilasi kõige uuemate „prijommidega“ tutvustawad.

2) Joomise praktikas. Paljud ametmehed ei seisa oma ülesande kõrgusel ja sattuvad paari piskikeste „klahwi“ järele niisugusesse seisukorda, et sunnitud on mõneks ajaks kufagile warjulisesse paika ewakueerima ja oma ametikohuseid isamaa vastu, isamaad suudeldes täitma. Selle pahhe kaotamiseks lastakse igat õpilast iga päew pool pange piiritust korraga alla neelata; et see aga jällegi harjunud wiisi järele horisontaal seisukorda ei asenduks, kinnitakse „patsient“ seniks kõitega lakke, kuni ta lõpuks iseseiswalt harjub omal jalal kindlasti seisma jääma. Näitlikku õpetust hakkawad ses suhtes informeerit naisilõpilased andma.

3) Õigusteaduses ja seadustetundmises. Selles „fakulteedis“ õpetatakse rusika õigust, esimese öö õigust ja ülekohtu õigeks tegemist, seadustest — jahiseadust, sest muid seadusi seal kihelkonnas ei tunta. Jahti peetakse harilikult punaste rebaste peale mööda katuseid. Iseäranis põhjalikult õpetatakse seaduste rikkumist.

4) Reaõppuses. Seda kunsti läheb peasjalikult suitšupoiste vastu wõitlemises tarwis. Suuremate operatsioonide läbiwiimiseks käsitatakse strateegiat; lektoriteks on kutjutud küllapoiste sealt parimad kõrtsu kaklejad.

5) Turuhindade reguleerimist. Sealne kihelkonna wanemate kogu tahab isalikult oma alamate hea käekäigu eest hoolt kanda ja ka kehewamate kodanikkude taskuhuwisid silmas pidada. Sellepärast pannakse kõigile wahimeestele südame

peale, hoolega selle järele walwata, et turul keegi oma kaupa liig odawasti ära ei müüks ja ostjaid ennast waeleks ostma ei awatleks.

Peale selle õpetatakse kursustel veel mitmesuguseid muid teadusi, nagu kõlbuse õpetust (hotten-toti moraal), kunstiteooriat warwide õpetust „punase“ warwit undmaõppimiseks jne.

Para Doks.

—o—

Mufumäel.

(„Esto filmi“ üleswõtte kiinole.)

Pingil istub keegi schiik wanapoolne noorherra, punane roos fraki nõõpaugus ja loeb „Ce Temps'i“, (prantsuskeelne ajaleht).

Samal pingil istuwad ka kaks noort preilit markifett-kleites ja näriwad päewarooši seemneid.

Wana herra läheb preilide krõpsutamist kuuldes kärstituks.

Lõpetab lugemise...

Prillid kukuwad...

Preilid lahkuwad.

Wana herra tõuseb püsti, jäeb kepi fraki nõõpauku ja lahkuw protesteerides linnawalitsuse vastu, — mispärast? — Neist põhjustest teab nüüd ainult „Meie Mats'i“ film, sest tema käes on praegu lintide monopool.

Nip—Näp.

—o—

Habemeajaja juures.

Preili: „Kas pead ka pesen?“

Herra: „Tanan. Peapesu sain juba kodus naise käest.“

E. Ridalõpe.

—o—

Kirjawastused.

A. J—s, Märjamaal: „Meie Mats'i“ teie „klatschädide“ asi ei huwita. Oma õega ja selle peigmehega kes teeniwad kufagil raudtee kontoris, lepite wast ise „nende abielu“ suhtes kokku. Kurdate, et enne ei taha „nende abielu näha“ kui teie „prowiisor“ olete. Siis õppige parem, ja unustage „rumalus“. Wast siis asi muutub.

—rifus. — Tarwitame, kuid ainult hääd.

W. Morfe. — Tarwitame saadetustest mõnda.

K. Kaarel. — Ootawad järke. Selline wastus.

A. Sakalan. Tarwitame. Palume jatkata.

P. S—rg. Teie „himelaps“ on tõepoolest üks „imelaps“, nii omapärase kuju kui ka „grammatilise“ wäljendusewiisi poolest. Usaldame Teile wäikeste ülesande, kui selle „rafuloidawa“ peale wastate, asetame Teid keeleteadlaste ritta. Ulesanna on järgmine: „Kuidas kirjutatakse harilikus kirja keeles sõna „malimine“, mille all muidugi „maalimist“ mõlete?

„H“ tähtede otjas, millega teie kirjatükki tawas rikkalikult õnnistanud, kaswatage tiritammi. Kui ülesanded täidetud, räägime edasi!

*) Teateid, kus on Mufumägi saab „Meie Mats'i“ tolmetuhest, „Meie Mats'i“ ettenäitamisel.

KILPLASED.

Wenemaal wõtab kapitalism ikka rohkem maad.

Lenin: „Towarishtsh Trotski, me peame selle wabriku rattad jälle alla panema — muidu me edasi ei saa!“

Järgmine „Meie Mats“ nr. 23 ilmub 20. augustil.